

EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

Bruselj, 8. maj 2019
(OR. en)

2016/0377 (COD)

PE-CONS 73/18

ENER 428
CODEC 2251

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o pripravljenosti na
tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES

UREDBA (EU) 2019/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne ...

**o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive
2005/89/ES**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

¹ UL C 288, 31.8.2017, str. 91.

² UL C 342, 12.10.2017, str. 79.

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne 26. marca 2019 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sektor električne energije v Uniji doživlja temeljito prenovu, za katero so značilni bolj decentralizirani trgi z več akterji, večji delež energije iz obnovljivih virov in boljši medsebojno povezani sistemi. V odgovor si Uredba (EU) 2019/...¹⁺ Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktiva (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta²⁺⁺ prizadevata nadgraditi pravni okvir, ki ureja notranji trg električne energije Unije, zato da bi zagotovili optimalno delovanje trgov in omrežij, kar bo koristilo podjetjem in državljanom Unije. Namen te uredbe je prispevati k izvajanju ciljev energetske unije, katerih sestavni del so energetska varnost, solidarnost, zaupanje in ambiciozna podnebna politika.

¹ Uredba (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta z dne

⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)) in v opombo vstavite številko, datum in naslov navedene direktive ter sklic na UL.

² Direktiva (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta z dne

⁺⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)) in v opombo vstavite številko, datum in naslov navedene direktive ter sklic na UL.

- (2) Dobro delujoči trgi in sistemi z zadostnimi medsebojnimi elektroenergetskimi povezavami so najboljše jamstvo za zanesljivost oskrbe z električno energijo. Vendar tudi če trgi in sistemi dobro delujejo in so medsebojno povezani, nikoli ni mogoče izključiti nevarnosti krize pri oskrbi z električno energijo kot posledice naravnih nesreč, na primer skrajnih vremenskih razmer, zlonamernih napadov ali pomanjkanja goriva. Posledice kriz pri oskrbi z električno energijo pogosto segajo prek nacionalnih meja. Tudi kadar se takšne krize začnejo na lokalni ravni, se njihov učinek lahko hitro razširi prek meja. Nekatere izjemne razmere, kot so obdobja hudega mraza, vročinski valovi ali kibernetiski napadi, lahko sočasno vplivajo na celotno regijo.
- (3) Ob medsebojni povezanosti trgov električne energije in elektroenergetskih sistemov pa preprečevanja in upravljanja kriz pri oskrbi z električno energijo ni mogoče obravnavati kot nekaj, kar je izključno nacionalna naloga. Treba bi bilo boljše izkoristiti potencial ukrepov, ki so v okviru regionalnega sodelovanja učinkovitejši in cenejši. Potrebni so skupni okvir pravil in boljše usklajeni postopki, da bi zagotovili, da bodo države članice in drugi akterji lahko učinkovito čezmejno sodelovali ter da se bodo povečali preglednost, zaupanje in solidarnost med državami članicami.

- (4) Z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES¹ so bili uvedeni nujni ukrepi, ki jih morajo sprejeti države članice, da bi zagotovile zanesljivost oskrbe z električno energijo na splošno. Določbe navedene direktive so večinoma nadomestili naknadni zakonodajni akti, zlasti v zvezi s tem, kako bi trgi električne energije morali biti organizirani, da bi se zagotovila razpoložljivost zadostnih zmogljivosti, kako bi morali operaterji prenosnih sistemov sodelovati za zagotovitev stabilnosti sistema, in v zvezi s tem, da se zagotovi, da je na voljo ustrezna infrastruktura. Ta uredba obravnava specifično vprašanje preprečevanja in obvladovanja kriz pri oskrbi z električno energijo.
- (5) Uredbi Komisije (EU) 2017/1485² in (EU) 2017/2196³ vsebujeta podrobna pravila, kako morajo operaterji prenosnih sistemov in drugi zadevni deležniki delovati in sodelovati, da zagotovijo sigurnost sistema. Ta tehnična pravila bi morala zagotoviti, da se večina dogodkov pri oskrbi z električno energijo učinkovito obravnava na operativni ravni. Ta uredba se osredotoča na krize pri oskrbi z električno energijo, ki imajo večji obseg in učinek. Določa, kaj bi države članice morale storiti, da se take krize preprečijo in kakšne ukrepe lahko sprejmejo, če zgolj sistemska obratovalna pravila ne zadoščajo več. Tudi pri krizah pri oskrbi z električno energijo bi bilo treba sistemska obratovalna pravila še naprej v celoti upoštevati, ta uredba pa bi morala biti skladna z Uredbo (EU) 2017/2196.

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/89/ES z dne 18. januarja 2006 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo in naložb v infrastrukturo (UL L 33, 4.2.2006, str. 22).

² Uredba Komisije (EU) 2017/1485 z dne 26. septembra 2017 o določitvi smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti (UL L 220, 25.8.2017, str. 1).

³ Uredba Komisije (EU) 2017/2196 z dne 24. novembra 2017 o vzpostavitvi omrežnega kodeksa o izrednih razmerah pri oskrbi z električno energijo in ponovni vzpostavitvi oskrbe (UL L 312, 28.8.2017, str. 54).

- (6) Ta uredba določa skupni okvir pravil za preprečevanje in obvladovanje kriz pri oskrbi z električno energijo ter za pripravo nanje, saj vnaša večjo preglednost v pripravljalno fazo in med krizo pri oskrbi z električno energijo ter zagotavlja, da se ukrepi sprejmejo na usklajen in učinkovit način. Od držav članic zahteva, da sodelujejo v duhu solidarnosti na regionalni ravni in, kjer je ustrezno, dvostransko. Določa tudi okvir za učinkovito spremljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo v Uniji prek usklajevalne skupine za električno energijo, ki je bila vzpostavljena s Sklepom Komisije z dne 15. novembra 2012¹ kot forum za izmenjavo informacij in spodbujanje sodelovanja med državami članicami, predvsem na področju zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Sodelovanje med državami članicami in okvir za spremljanje sta namenjena zagotavljanju boljše pripravljenosti na tveganja z nižjimi stroški. Ta uredba bi morala okrepiti tudi notranji trg električne energije s krepitvijo zaupanja med državami članicami ter preprečevanjem neprimernih državnih posegov v krizah pri oskrbi z električno energijo, zlasti s preprečevanjem nepotrebnega omejevanja čezmejnih pretokov in prenosne zmogljivosti med območji, s čimer bi se zmanjšali negativni učinki prelivanja na sosednje države članice.

¹ Sklep Komisije z dne 15. novembra 2012 o ustanovitvi usklajevalne skupine za električno energijo (UL C 353, 17.11.2012, str. 2).

- (7) Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta¹ določa splošna pravila o varnosti omrežij in informacijskih sistemov, medtem ko se bodo posebna pravila o kibernetiski varnosti pripravila z omrežnim kodeksom, kot je določeno v Uredbi (EU) 2019/...⁺. Ta uredba dopolnjuje Direktivo (EU) 2016/1148, saj zagotavlja, da se kibernetiski incidenti ustrezno opredelijo kot tveganje in da so ukrepi, sprejeti za njihovo obravnavo, ustrezno razvidni v načrtih pripravljenosti na tveganja.
- (8) Direktiva Sveta 2008/114/ES² določa postopek za okrepitev varnosti določenih evropskih kritičnih infrastruktur, vključno z nekaterimi elektroenergetskimi infrastrukturami. Direktiva 2008/114/ES skupaj s to uredbo prispeva k oblikovanju celovitega pristopa k energetske sigurnosti v Uniji.

¹ Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (UL L 194, 19.7.2016, str. 1).

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

² Direktiva Sveta 2008/114/ES z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe po izboljšanju njene zaščite (UL L 345, 23.12.2008, str. 75).

- (9) Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹ določa zahteve za države članice, da vsaka tri leta pripravijo ocene tveganja na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni ter pripravijo in izpopolnijo svoje načrtovanje za obvladovanje tveganja nesreč na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni. Posebni ukrepi za preprečevanje tveganj, pripravljenost nanje in načrtovanje, določeni v tej uredbi, bi morali biti skladni s širšimi ocenami tveganja na nacionalni ravni, ki upoštevajo več možnih nevarnosti, kot zahteva Sklep št. 1313/2013/EU.

¹ Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

- (10) Države članice so pristojne za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo na svojem ozemlju, medtem ko so za zanesljivost oskrbe z električno energijo odgovorni tudi Komisija in drugi akterji Unije, vsak na svojem področju delovanja in pristojnosti. Zanesljivost oskrbe z električno energijo zajema učinkovito sodelovanje med državami članicami, institucijami, organi, uradi in agencijami Unije ter ustreznimi deležniki. Operaterji distribucijskih sistemov in operaterji prenosnih sistemov imajo ključno vlogo pri zagotavljanju varnega, zanesljivega in učinkovitega elektroenergetskega sistema v skladu s členoma 31 in 40 Direktive (EU) 2019/...⁺. Tudi regulativni organi in drugi zadevni nacionalni organi imajo pomembno vlogo pri zagotavljanju in spremljanju zanesljivosti oskrbe z električno energijo kot delu nalog, ki so jim dodeljene s členom 59 Direktive (EU) 2019/...⁺. Države članice bi morale imenovati obstoječ ali nov subjekt kot enotni pristojni nacionalni vladni ali regulativni organ, da bi zagotovile pregledno in vključujočo udeležbo vseh udeležениh akterjev, učinkovito pripravo in ustrezno izvajanje načrtov pripravljenosti na tveganja ter omogočile preprečevanje in naknadno vrednotenje kriz pri oskrbi z električno energijo ter izmenjavo informacij v zvezi s tem.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko direktive iz dokumenta PE- CONS 10/19 (2016/0380(COD)).

- (11) Za skupen pristop k preprečevanju in obvladovanju kriz pri oskrbi z električno energijo je pomembno, da države članice koncept krize pri oskrbi z električno energijo razumejo enako. Predvsem bi ta uredba morala olajšati usklajevanje med državami članicami z namenom opredelitve obstoječega ali pretečega stanja, ko obstaja tveganje večjega pomanjkanja ali nezmožnosti dobave električne energije odjemalcem. Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (v nadaljnjem besedilu: ENTSO za električno energijo) in države članice bi morale določiti konkretne regionalne oziroma nacionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo. Ta pristop bi moral zagotoviti, da bodo zajete vse ustrezne krize pri oskrbi z električno energijo, tako da bodo upoštevane regionalne in nacionalne posebnosti, kot so topologija omrežja, mešanica električne energije, obseg proizvodnje in porabe ter gostota prebivalstva.

- (12) Za skupen pristop k preprečevanju in obvladovanju kriz pri oskrbi z električno energijo je pomembno tudi, da države članice uporabljajo enake metode in opredelitve za določanje tveganj za zanesljivost oskrbe z električno energijo ter da lahko učinkovito primerjajo svojo uspešnost in uspešnost svojih sosed na tem področju. Ta uredba opredeljuje dva kazalnika za spremljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo v Uniji: „pričakovana nedobavljena energija“, izražena kot GWh/leto, in „pričakovano tveganje izklopa bremena“, izraženo v urah na leto. Omenjena kazalnika sta del evropske ocene zadostnosti proizvodnih virov, ki jo izvaja ENTSO za električno energijo v skladu s členom 23 Uredbe (EU) 2019/...⁺. Usklajevalna skupina za električno energijo bi morala izvajati redno spremljanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo na podlagi rezultatov teh kazalnikov. Tudi Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) bi morala uporabljati ta kazalnika pri poročanju o uspešnosti držav članic na področju zanesljivosti oskrbe z električno energijo v svojih letnih poročilih o spremljanju trga električne energije v skladu s členom 15 Uredbe (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta¹⁺⁺.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

¹ Uredba (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta z dne

⁺⁺ UL: prosimo, vstavite v besedilo številko uredbe iz dokumenta PE-CONS 83/18 (2016/0378(COD)), v opombo pa številko, datum, naslov in sklic na Uradni list navedene uredbe.

- (13) Za zagotovitev skladnosti ocen tveganja na način, ki vnaša zaupanje med države članice pri krizi pri oskrbi z električno energijo, je potreben skupen pristop k opredelitvi scenarijev tveganja. Zato bi moral ENTSO za električno energijo po posvetovanju z ustreznimi deležniki razviti in posodablјati skupno metodologijo za opredelitev tveganja, in sicer v sodelovanju z ACER in usklajevalno skupino za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic, pri čemer bi moral ENTSO za električno energijo metodologijo predlagati, ACER pa jo odobriti. Ko se ACER posvetuje z usklajevalno skupino za električno energijo, bi moral kar najbolj upoštevati njena stališča. ENTSO za električno energijo bi moral posodobiti skupno metodologijo za opredelitev tveganja, kadar se pojavijo pomembne nove informacije.

- (14) Na podlagi skupne metodologije za opredelitev tveganja bi moral ENTSO za električno energijo redno pripravljati in posodablјati regionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo ter opredeliti najpomembnejša tveganja za vsako regijo, kot so skrajne vremenske razmere, naravne nesreče, pomanjkanje goriva ali zlonamerni napadi. Glede na scenarij za krizo v pomanjkanju plina bi bilo treba tveganje za motnje pri oskrbi s plinom oceniti na podlagi scenarijev motenj pri oskrbi s plinom in infrastrukturi, ki jih je pripravila Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za zemeljski plin (ENTSO-P) v skladu s členom 7 Uredbe (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta¹. ENTSO za električno energijo bi moral imeti pooblastila, da lahko naloge v zvezi z opredelitvijo regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo prenese na regionalne koordinacijske centre, ustanovljene v skladu s členom 35 Uredbe (EU) 2019/ ...⁺. Te delegirane naloge bi se morale izvajati pod nadzorom ENTSO za električno energijo. Države članice bi morale svoje nacionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo pripraviti in posodablјati na podlagi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo, načeloma vsaka štiri leta. Ti scenariji bi morali predstavljati osnovo za načrte pripravljenosti na tveganja. Pri opredelitvi tveganj na nacionalni ravni bi morale države članice opisati morebitna tveganja, ki jih ugotovijo v zvezi z lastništvom infrastrukture, pomembna za zanesljivost oskrbe z električno energijo, in možne ukrepe za odpravo teh tveganj, kot so splošni ali sektorski zakoni o pregledu naložb, posebne pravice za določene delničarje, z navedbo, zakaj so taki ukrepi po njihovem mnenju potrebni in sorazmerni.

¹ Uredba (EU) 2017/1938 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2017 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 994/2010 (UL L 280, 28.10.2017, str. 1).

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

- (15) Regionalni pristop k opredeljevanju scenarijev tveganj ter pripravi preventivnih, pripravljalnih in blažilnih ukrepov bi moral prinesiti precejšnje koristi v smislu učinkovitosti teh ukrepov in optimalne uporabe virov. Poleg tega bi usklajen in vnaprej dogovorjen pristop k zanesljivosti oskrbe v primeru sočasne krize pri oskrbi z električno energijo zagotovil dosleden odziv in zmanjšal tveganje negativnih učinkov prelivanja, ki bi jih izključno nacionalni ukrepi lahko imeli v sosednjih državah članicah. Ta uredba zato določa, da morajo države članice sodelovati na regionalni ravni.

- (16) Regionalni koordinacijski centri bi morali izvajati naloge regionalnega pomena, ki so jim dodeljene v skladu z Uredbo (EU) 2019/...⁺. Da bi lahko učinkovito opravljali svoje naloge in delovali v tesnem sodelovanju z zadevnimi nacionalnimi organi za namene preprečevanja in blaženja večjih dogodkov pri oskrbi z električno energijo, bi morale regionalno sodelovanje, kot ga zahteva ta uredba, temeljiti na strukturah regionalnega sodelovanja na tehnični ravni, in sicer skupini držav članic, ki souporabljajo isti regionalni koordinacijski center. Geografske regije regionalnih koordinacijskih centrov so zato pomembne za opredelitev regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo in ocene tveganje. Vendar bi morale države članice imeti možnost, da oblikujejo podskupine znotraj regij za namen sodelovanja pri konkretnih regionalnih ukrepih ali pa da v ta namen sodelujejo v okviru obstoječih regionalnih forumih za sodelovanje, saj so pri krizah pri oskrbi z električno energijo bistvenega pomena tehnične možnosti zagotavljanja medsebojne pomoči. Navedeno je potrebno, ker ni nujno, da bodo vse države članice v širši regiji zmogle zagotoviti električno energijo drugi državi članici v krizi pri oskrbi z električno energijo. Zato ni potrebno, da vse države članice v regiji sklenejo regionalne sporazume o konkretnih regionalnih ukrepih. Takšne sporazume bi morale skleniti države članice, ki imajo tehnične možnosti za medsebojno zagotavljanje pomoči.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

- (17) Uredba (EU) 2019/...⁺ določa uporabo skupne metodologije za srednje- do dolgoročno evropsko oceno zadostnosti virov (za od 10 let vnaprej do eno leto vnaprej), s čimer bi zagotovili, da države članice odločitve o morebitnih potrebah po naložbah sprejemajo pregledno in na podlagi skupnega dogovora. Evropska ocena zadostnosti virov se po svojem namenu razlikuje od kratkoročnih ocen zadostnosti, ki se uporabljajo za odkrivanje morebitnih težav v zvezi z zadostnostjo v krajših časovnih obdobjih, in sicer za sezone ocene zadostnosti (za šest mesecev vnaprej) ter ocene zadostnosti za en teden vnaprej do vsaj za en dan vnaprej. V povezavi s kratkoročnimi ocenami obstaja potreba po skupnem pristopu k temu, kako odkriti morebitne težave v zvezi z zadostnostjo. ENTSO za električno energijo bi moral objaviti zimsko in poletno oceno zadostnosti, da bi opozoril države članice in operaterje prenosnih sistemov na tveganja v zvezi z zanesljivostjo oskrbe z električno energijo, ki bi se lahko pojavili v naslednjih šestih mesecih. Da bi izboljšali te ocene zadostnosti, bi moral ENTSO za električno energijo razviti skupno verjetnostno metodologijo za te ocene po posvetovanju z ustreznimi deležniki ter v sodelovanju z ACER in usklajevalno skupino za električno energijo, v sestavi le predstavnikov držav članic. ENTSO za električno energijo bi moral predlagati to metodologijo in njene posodobitve ACER, ki bi jih moral odobriti. ACER bi moral pri posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo kar najbolj upoštevati njena stališča. ENTSO za električno energijo bi moral posodobiti metodologijo, kadar se pojavijo pomembne nove informacije. ENTSO za električno energijo bi moral imeti možnost, da naloge v zvezi s sezonskimi ocenami zadostnosti prenese na regionalne koordinacijske centre, delegirane naloge pa bi morale biti opravljene pod nadzorom ENTSO za električno energijo.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

- (18) Operaterji prenosnih sistemov bi morali pri izvajanju katere koli druge kratkoročne ocene tveganja, in sicer napovedi zadostnosti proizvodnje za en teden vnaprej do vsaj za en dan vnaprej, kot to določa Uredba (EU) 2017/1485, uporabljati metodologijo, ki se uporablja za pripravo sezonskih ocen zadostnosti.
- (19) Da se zagotovi skupen pristop k preprečevanju in obvladovanju kriz pri oskrbi z električno energijo, bi moral pristojni organ vsake države članice na podlagi regionalnih in nacionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo pripraviti načrt pripravljenosti na tveganja. Pristojni organi bi se morali posvetovati z deležniki ali predstavniki skupin deležnikov, kadar so pomembni za preprečevanje in obvladovanje kriz pri oskrbi z električno energijo, kot so predstavniki proizvajalcev ali njihova trgovska združenja, ali predstavniki operaterjev distribucijskih sistemov. V ta namen bi morali pristojni organi določiti ustrezno ureditev za izvajanje posvetovanj. V načrtih pripravljenosti na tveganja bi morali biti opisani učinkoviti, sorazmerni in nediskriminatorni ukrepi, ki obravnavajo vse opredeljene scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo. Treba bi bilo upoštevati okoljske vplive predlaganih ukrepov na strani odjema in na strani proizvodnje. Načrti bi morali zagotoviti preglednost, zlasti v zvezi s pogoji, pod katerimi se za ublažitev kriz pri oskrbi z električno energijo lahko sprejmejo netržni ukrepi. Vsi predvideni netržni ukrepi bi morali biti skladni s pravili iz te uredbe. Načrti pripravljenosti na tveganja bi morali biti na voljo javnosti, pri čemer pa bi bilo treba zagotoviti zaupnost občutljivih informacij.

- (20) Načrti pripravljenosti na tveganja bi morali vsebovati nacionalne, regionalne in, kjer je ustrezno, dvostranske ukrepe. Regionalni in, kjer je ustrezno, bilateralni ukrepi so potrebni zlasti v primeru sočasne krize pri oskrbi z električno energijo, ko je potreben usklajen in vnaprej dogovorjen pristop, da se zagotovi dosleden odziv in zmanjša tveganje negativnih učinkov prelivanja. V ta namen bi se morali pristojni organi pred sprejetjem načrtov pripravljenosti na tveganja posvetovati s pristojnimi organi zadevnih držav članic. Zadevne države članice so tiste, v katerih bi lahko prišlo do negativnih učinkov prelivanja ali drugih medsebojnih učinkov na elektroenergetski sistem, ne glede na to, ali so te države članice v isti regiji ali so neposredno povezane. V načrtih bi bilo treba upoštevati zadevne nacionalne okoliščine, med drugim razmere v najbolj oddaljenih regijah v smislu člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije in nekatere mikro izdvojene sisteme, ki niso povezani v nacionalne prenosne sisteme. V zvezi s tem bi morale države članice ustrezno ukrepati, med drugim v zvezi z določbami te uredbe o opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo ter o regionalnih in dvostranskih ukrepih, določenih v načrtih pripravljenosti na tveganja, ter določbami o pomoči. V načrtih bi bilo treba jasno določiti vloge in odgovornosti pristojnih organov. Nacionalni ukrepi bi morali v celoti upoštevati dogovorjene regionalne in dvostranske ukrepe in v celoti izkoristiti možnosti, ki jih nudi regionalno sodelovanje. Načrti bi morali biti tehnične in operativne narave, njihova funkcija pa bi morala biti preprečevanje nastopa ali stopnjevanja krize pri oskrbi z električno energijo in ublažitev njenih posledic.

- (21) Načrte pripravljenosti na tveganja bi bilo treba redno posodabljeni. Za zagotovitev, da so načrti posodobljeni in učinkoviti, bi morali pristojni organi držav članic vsake regije vsaki dve leti pripraviti simulacije kriz pri oskrbi z električno energijo v sodelovanju z operaterji prenosnih sistemov in drugimi zadevnimi deležniki, da se preskusi njihova primernost.
- (22) Predloga iz te uredbe je namenjena zagotavljanju lažje priprave načrtov in omogoča vključitev dodatnih informacij, značilnih za državo članico. Prav tako je njen namen zagotoviti lažja posvetovanja z drugimi državami članicami v zadevni regiji in z usklajevalno skupino za električno energijo. Posvetovanja v regiji in v okviru usklajevalne skupine za električno energijo bi morala zagotoviti, da ukrepi, sprejeti v eni državi članici ali regiji, ne ogrožajo zanesljivosti oskrbe z električno energijo v drugih državah članicah ali regijah.

- (23) Pomembno je olajšati komunikacijo in preglednost med državami članicami, kadar imajo na voljo konkretne, resne in zanesljive informacije, da bi lahko prišlo do krize pri oskrbi z električno energijo. V takih okoliščinah bi morale zadevne države članice brez nepotrebnega odlašanja obvestiti Komisijo, sosednje države članice in usklajevalno skupino za električno energijo ter zagotoviti predvsem informacije o vzrokih tega poslabšanja razmer na področju oskrbe z električno energijo, načrtovanih ukrepov za preprečitev krize pri oskrbi z električno energijo ter morebitni potrebi po pomoči iz drugih držav članic.
- (24) Izmenjava informacij v primeru krize pri oskrbi z električno energijo je bistvenega pomena za zagotovitev usklajenega ukrepanja in ciljno usmerjene pomoči. Zato ta uredba zavezuje pristojni organ, da brez nepotrebnega odlašanja obvesti države članice v regiji, sosednje države članice in Komisijo, ko se sooči s krizo pri oskrbi z električno energijo. Pristojni organ bi moral zagotoviti tudi informacije o vzrokih krize, sprejetih ali načrtovanih ukrepih za ublažitev krize ter morebitni potrebi po pomoči iz drugih držav članic. Če pomoč presega zanesljivost oskrbe z električno energijo, bi moral mehanizem Unije na področju civilne zaščite ostati veljavni pravni okvir.

- (25) V primeru krize pri oskrbi z električno energijo bi morale države članice sodelovati v duhu solidarnosti. Poleg tega splošnega pravila bi bilo treba ustrezno določiti, da si lahko države članice v primeru krize pri oskrbi z električno energijo ponudijo medsebojno pomoč. Takšna pomoč bi morala temeljiti na dogovorjenih usklajenih ukrepih iz načrtov pripravljenosti na tveganja. Ta uredba daje državam članicam široko diskrecijsko pravico pri dogovarjanju o vsebini takih usklajenih ukrepov in s tem o vsebini pomoči, ki jo nudijo. Države članice same odločajo in se dogovorijo o takih usklajenih ukrepih, pri čemer upoštevajo odjem in proizvodnjo. Hkrati ta uredba zagotavlja, da se električna energija za namene dogovorjene pomoči dobavlja na usklajen način. Države članice bi se morale dogovoriti o potrebnih tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah za izvajanje dogovorjenih regionalnih in dvostranskih ukrepov. V okviru teh tehničnih ureditev bi morale države članice navesti največje količine električne energije, ki se dobavijo, te količine pa ponovno oceniti na podlagi tehnične izvedljivosti dobave električne energije, kadar je pomoč potrebna med krizo pri oskrbi z električno energijo. Nato bi morale države članice sprejeti vse potrebne ukrepe za izvajanje dogovorjenih regionalnih in dvostranskih ukrepov ter tehničnih, pravnih in finančnih ureditev.

- (26) Pri dogovorih o usklajenih ukrepih ter tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah, pa tudi pri izvajanju določb o pomoči bi morale države članice upoštevati socialne in gospodarske dejavnike, vključno z varnostjo državljanov Unije, in sorazmernost. Države članice se spodbuja k izmenjavi najboljših praks in k temu, da usklajevalno skupino za električno energijo uporabljajo kot platformo za razpravo, preko katere se opredelijo razpoložljive možnosti za pomoč, zlasti kar zadeva usklajene ukrepe ter potrebne tehnične, pravne in finančne ureditve, vključno s pravičnim nadomestilom. Komisija lahko pomaga pri pripravi regionalnih in dvostranskih ukrepov.
- (27) Za pomoč med državami članicami v skladu s to uredbo bi moralo biti predvideno pravično nadomestilo, o katerem se dogovorijo države članice. Vendar pa ta uredba ne harmonizira vseh vidikov takega pravičnega nadomestila med državami članicami. Države članice bi se morale zato dogovoriti o določbah o pravičnem nadomestilu, preden zagotovijo pomoč. Država članica, ki zaprosi za pomoč, bi morala takoj plačati tako nadomestilo ali zagotoviti njegovo takojšnje plačilo državi članici, ki zagotavlja pomoč. Komisija bi morala zagotoviti nezavezujoče smernice o bistvenih elementih pravičnega nadomestila in drugih elementih tehničnih, pravnih in finančnih ureditev.

- (28) Države članice pri zagotavljanju pomoči v skladu s to uredbo izvajajo pravo Unije, zato morajo spoštovati temeljne pravice, ki ga to zagotavlja. Zaradi takšne pomoči se zato lahko zgodi – odvisno od tega, o kakšnih ukrepih so se dogovorile države članice –, da mora država članica plačati nadomestilo tistim, ki so jih njihovi ukrepi prizadeli. Države članice bi zato morale po potrebi zagotoviti uvedbo nacionalnih predpisov o nadomestilih, ki so skladni s pravom Unije, zlasti s temeljnimi pravicami. Poleg tega bi morala država članica, ki prejme pomoč, na koncu kriti vse razumne stroške, ki jih ima druga država članica zaradi zagotavljanja pomoči v skladu s takšnimi nacionalnimi pravili o nadomestilih.
- (29) V primeru krize pri oskrbi z električno energijo bi morala biti pomoč zagotovljena tudi, če se države članice še niso dogovorile o usklajenih ukrepih ter tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah, kot zahtevajo določbe te uredbe o pomoči. Da bi lahko države članice v takem primeru zagotovile pomoč v skladu s to uredbo, bi se morale dogovoriti o ad hoc ukrepih in ureditvah, ki bi nadomestili manjkajoče usklajene ukrepe ter tehnične, pravne in finančne ureditve.
- (30) Ta uredba uvaja tak mehanizem pomoči med državami članicami kot instrument za preprečevanje ali ublažitev krize pri oskrbi z električno energijo znotraj Unije. Komisija bi morala zato pregledati mehanizem pomoči ob upoštevanju prihodnjih izkušenj z njegovim delovanjem ter po potrebi predlagati njegove spremembe.

- (31) Ta uredba bi morala elektroenergetskim podjetjem in odjemalcem omogočiti, da se lahko ob soočanju s krizami pri oskrbi z električno energijo kar najdlje zanesejo na tržne mehanizme, kot so določeni v Uredbi (EU) 2019/...⁺ in Direktivi (EU) 2019/...⁺⁺. Pravila, ki urejajo notranji trg, in sistemska obratovalna pravila bi bilo treba upoštevati tudi v času kriz pri oskrbi z električno energijo. Ta pravila vključujejo točko (i) člena 22(1) Uredbe (EU) 2017/1485 in člen 35 Uredbe (EU) 2017/2196, ki urejata omejevanje transakcij, omejitev zagotavljanja prenosne zmogljivosti med območji za dodeljevanje zmogljivosti oziroma omejitve izvajanja voznih redov. To pomeni, da bi bilo treba netržne ukrepe, kot sta prisilni izklop odjemalcev ali zagotavljanje dodatne dobave zunaj normalnega delovanja trga, sprejeti le kot zadnjo možnost, ko so izčrpane že vse druge možnosti, ki jih ponuja trg. Zato bi bilo treba prisilni izklop odjemalcev uvesti šele po tem, ko so bile izčrpane vse možnosti za prostovoljni izklop odjemalcev. Poleg tega bi moral biti vsak netržni ukrep potreben, sorazmeren, nediskriminatoren in začasen.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379 (COD)).

⁺⁺ UL: prosimo, da v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380 (COD)).

- (32) Za zagotovitev preglednosti po krizi pri oskrbi z električno energijo bi moral pristojni organ, ki je razglasil krizo pri oskrbi z električno energijo, naknadno izvesti vrednotenje krize in njene posledice. Takšna ocena bi morala med drugim upoštevati učinkovitost in sorazmernost sprejetih ukrepov ter njihove ekonomske stroške. Ocena bi morala zajeti tudi čezmejne vidike, kot sta učinek ukrepov na druge države članice in raven pomoči, ki jo je država članica, ki je razglasila krizo pri oskrbi z električno energijo, prejela od teh držav članic.
- (33) Obveznosti glede preglednosti bi morale zagotoviti, da vsi ukrepi, sprejeti za preprečevanje ali obvladovanje kriz pri oskrbi z električno energijo, upoštevajo pravila notranjega trga in so v skladu z načelom sodelovanja in solidarnosti, ki sta osnova energetske unije.
- (34) Ta uredba krepi vlogo usklajevalne skupine za električno energijo. Usklajevalna skupina bi morala izvajati posebne naloge, zlasti v povezavi z razvojem metodologije za opredeljevanje regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo ter metodologije za kratkoročne in sezonske ocene zadostnosti ter s pripravo načrtov pripravljenosti na tveganja, in bi morala imeti pomembno vlogo pri spremljanju uspešnosti držav članic na področju zanesljivosti oskrbe z električno energijo ter razvoju najboljših praks na tej podlagi.

- (35) Kriza pri oskrbi z električno energijo se lahko razširi onkraj meja Unije, tudi na ozemlje pogodbenic Energetske skupnosti. Kot podpisnica Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti bi se morala Unija zavzemati za spremembe navedene pogodbe, da bi z zagotavljanjem ustreznega in stabilnega regulativnega okvira vzpostavili integriran trg in enoten regulativni prostor. Za zagotovitev učinkovitega obvladovanja kriz bi morala Unija tesno sodelovati s pogodbenicami Energetske skupnosti pri preprečevanju in obvladovanju krize pri oskrbi z električno energijo ter pripravi na tako krizo.
- (36) Kadar Komisija, ACER, usklajevalna skupina za električno energijo, ENTSO za električno energijo, države članice ter njihovi pristojni in regulativni organi ali drugi organi, subjekti ali osebe prejmejo zaupne informacije na podlagi te uredbe, zagotovijo zaupnost teh informacij. V ta namen bi morala za zaupne informacije veljati pravila Unije ali nacionalna pravila o ravnanju z zaupnimi informacijami in postopki.
- (37) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotoviti najučinkovitejšo in najuspešnejšo pripravljenost na tveganja v Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi njegovega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

- (38) Ciper je trenutno edina država članica, ki ni neposredno povezana z drugo državo članico. V zvezi z nekaterimi določbami te uredbe bi bilo treba pojasniti, da se, dokler to stanje traja, te določbe, in sicer določbe o opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo, o vključitvi regionalnih in bilateralnih ukrepov, določenih v načrtih pripravljenosti na tveganja, ter o pomoči, ne uporabljajo za Ciper. Ciper in zadevne druge države članice so pozvane, naj ob podpori Komisije razvijejo alternativne ukrepe in postopke na področjih, ki jih zajemajo te določbe, pod pogojem, da taki alternativni ukrepi in postopki ne vplivajo na učinkovito uporabo te uredbe med drugimi državami članicami.
- (39) Direktivo 2005/89/ES bi bilo treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila za sodelovanje med državami članicami z namenom preprečevanja in obvladovanja kriz pri oskrbi z električno energijo ter priprave na take krize v duhu solidarnosti in preglednosti ter ob popolnem upoštevanju zahtev konkurenčnega notranjega trga električne energije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „zanesljivost oskrbe z električno energijo“ pomeni zmožnost elektroenergetskega sistema, da odjemalcem zagotovi dobavo električne energije z jasno opredeljeno ravno kakovosti, kakor jo opredeli zadevna država članica;
- (2) „operater prenosnega sistema“ pomeni operaterja prenosnih sistemov, kakor je opredeljen v točki 35 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;

⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)).

- (3) „distribucija“ pomeni distribucijo, kakor je opredeljena v točki 28 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (4) „čezmejni pretok“ pomeni čezmejni pretok, kakor je opredeljen v točki 3 člena 2 Uredbe (EU) 2019/...⁺⁺;
- (5) „prenosna zmogljivost med območji“ pomeni sposobnost povezanega sistema, da opravi prenos energije med trgovalnimi območji;
- (6) „odjemalec“ pomeni odjemalca, kakor je opredeljen v točki 1 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (7) „operater distribucijskega sistema“ pomeni operaterja distribucijskega sistema, kakor je opredeljen v točki 29 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (8) „proizvodnja“ pomeni proizvodnjo, kakor je opredeljena v točki 37 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (9) „kriza pri oskrbi z električno energijo“ pomeni obstoječe ali preteče stanje znatnega pomanjkanja električne energije, kot ga določijo države članice in opišejo v svojih načrtih pripravljenosti na tveganja, ali nezmožnosti dobave električne energije odjemalcem;

⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)).

⁺⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko uredbe iz dokumenta PE-CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

- (10) „sočasna kriza pri oskrbi z električno energijo“ pomeni krizo pri oskrbi z električno energijo, ki sočasno vpliva na več kot eno državo članico;
- (11) „pristojni organ“ pomeni nacionalni vladni organ ali regulativni organ, ki ga imenuje država članica v skladu s členom 3;
- (12) „regulativni organi“ pomeni regulativne organe iz člena 57(1) Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (13) „krizni koordinator“ pomeni osebo, skupino oseb, ekipo, ki jo sestavljajo zadevni nacionalni upravljavci za krize pri oskrbi z električno energijo, ali institucijo, ki deluje kot kontaktna točka in usklajuje pretok informacij med krizo pri oskrbi z električno energijo;
- (14) „netržni ukrep“ pomeni vsak ukrep na strani proizvodnje ali na strani odjema, ki odstopa od tržnih pravil ali trgovskih dogovorov in katerega namen je ublažiti krizo pri oskrbi z električno energijo;
- (15) „proizvajalec“ pomeni proizvajalca, kakor je opredeljen v točki 38 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (16) „regija“ pomeni skupino držav članic, katerih operaterji prenosnih sistemov souporabljajo isti regionalni koordinacijski center, kot je naveden v členu 36 Uredbe (EU) 2019/...⁺⁺;

⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)).

⁺⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko uredbe iz dokumenta PE-CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

- (17) „podskupina“ pomeni skupino držav članic v regiji, ki so tehnično sposobne druga drugi zagotoviti pomoč v skladu s členom 15;
- (18) „zgodnje opozarjanje“ pomeni zagotovitev konkretnih, resnih in zanesljivih informacij, da lahko nastopi dogodek, ki bo verjetno znatno poslabšal razmere na področju oskrbe z električno energijo in povzročil krizo pri oskrbi z električno energijo;
- (19) „prenos“ pomeni prenos, kakor je opredeljen v točki 34 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (20) „elektroenergetsko podjetje“ pomeni elektroenergetsko podjetje, kakor je opredeljeno v točki 57 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺;
- (21) „dodelitev zmogljivosti“ pomeni dodelitev prenosne zmogljivosti med območji;
- (22) „energija iz obnovljivih virov“ pomeni energijo iz obnovljivih virov, kakor je opredeljena v točki 31 člena 2 Direktive (EU) 2019/...⁺.

⁺ UL: prosimo, v besedilo vstavite številko direktive iz dokumenta PE-CONS 10/19 (2016/0380(COD)).

Člen 3

Pristojni organ

1. Takoj ko je to mogoče, v vsakem primeru pa do ... [šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe], vsaka država članica imenuje nacionalni vladni ali regulativni organ za svoj pristojni organ. Pristojni organi so odgovorni za izvajanje nalog, opredeljenih v tej uredbi, in v ta namen sodelujejo med seboj. Dokler ni imenovan pristojni organ, nacionalni subjekti, pristojni za zanesljivost oskrbe z električno energijo, opravljajo naloge pristojnega organa v skladu s to uredbo, kakor je ustrezno.
2. Države članice Komisiji in usklajevalni skupini za električno energijo brez odlašanja priglasijo in objavijo ime in kontaktne podatke svojih pristojnih organov, imenovanih v skladu z odstavkom 1, ter vse morebitne spremembe njihovih imen ali kontaktnih podatkov.
3. Države članice lahko pristojnemu organu dovolijo, da operativne naloge v zvezi z načrtovanjem pripravljenosti na tveganja in obvladovanjem tveganja iz te uredbe prenese na druge organe. Prenesene naloge se izvajajo pod nadzorom pristojnega organa in se podrobno določijo v načrtu pripravljenosti na tveganja v skladu s točko (b) člena 11(1).

Poglavje II

Ocena tveganj

Člen 4

Ocena tveganja za zanesljivost oskrbe z električno energijo

Vsak pristojni organ zagotovi, da se vsa pomembna tveganja v zvezi z zanesljivostjo oskrbe z električno energijo ocenjujejo v skladu s pravili iz te uredbe in poglavja IV Uredbe (EU) 2019/...⁺. V ta namen po potrebi sodeluje z operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov, regulativnimi organi, ENTSO za električno energijo, regionalnimi koordinacijskimi centri in drugimi ustreznimi deležniki.

Člen 5

Metodologija za opredelitev regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo

1. Do ... [šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] ENTSO- za električno energijo predloži ACER predlog metodologije za opredelitev najpomembnejših regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379(COD)).

2. S predlagano metodologijo se opredelijo scenariji za krize pri oskrbi z električno energijo v zvezi z zadostnostjo in sigurnostjo sistema ter zadostnostjo preskrbe z gorivom na podlagi vsaj naslednjih tveganj:
- (a) tveganja za redke in hude naravne nesreče;
 - (b) naključna tveganja, ki presegajo sigurnostni kriterij N-1, in izredni dogodki;
 - (c) posledična tveganja, vključno s posledicami zlonamernih napadov in pomanjkanjem goriva;
3. Predlagana metodologija vključuje vsaj naslednje elemente:
- (a) upoštevanje vseh zadevnih nacionalnih in regionalnih okoliščin, vključno s podskupinami;
 - (b) vzajemno delovanje tveganj prek meja in korelacija med njimi;
 - (c) simulacije sočasnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo;
 - (d) razvrstitev tveganj glede na njihov učinek in verjetnost;
 - (e) načela o tem, kako ravnati z občutljivimi informacijami na način, ki zagotavlja preglednost za javnost.

4. Ob upoštevanju tveganj motenj oskrbe s plinom v okviru opredeljevanja tveganj na podlagi točke (c) odstavka 2 tega člena ENTSO za električno energijo uporabi scenarije motenj pri oskrbi z zemeljskim plinom in v infrastrukturi, ki jih je pripravil ENTSO-P na podlagi člena 7 Uredbe (EU) 2017/1938.
5. ENTSO za električno energijo pred predložitvijo predlagane metodologije ACER organizira posvetovanje, ki vključuje vsaj regionalne koordinacijske centre, industrijske in potrošniške organizacije, proizvajalce ali njihova trgovska združenja, operaterje prenosnih sistemov in zadevne operaterje distribucijskih sistemov, pristojne organe, regulativne organe in druge ustrezne nacionalne organe. ENTSO za električno energijo ustrezno upošteva rezultate posvetovanj in jih predloži skupaj s predlagano metodologijo na sestanku usklajevalne skupine za električno energijo.
6. ACER v dveh mesecih po prejemu predlagane metodologije in po posvetovanju s usklajevalno skupino za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic predlog odobri ali ga spremeni. ENTSO za električno energijo in ACER končno različico metodologije objavita na svojih spletnih mestih.

7. ENTSO za električno energijo redno posodablja in izboljšuje metodologijo v skladu z odstavki 1 do 6, kadar se pojavijo pomembne nove informacije. Usklajevalna skupina za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic lahko priporoči takšne posodobitve in izboljšave, ACER ali Komisija pa jih lahko zahteva na podlagi ustrezne utemeljitve. ENTSO za električno energijo šestih mesecih po prejemu zahteve ACER predloži osnutek predlaganih sprememb. ACER v dveh mesecih po prejemu takšnega osnutka in po posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic odobri ali spremeni predlagane spremembe. ENTSO za električno energijo in ACER objavita končno različico posodobljene metodologije na svojih spletnih mestih.

Člen 6

Opredelitev regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo

1. ENTSO za električno energijo v šestih mesecih po odobritvi metodologije iz člena 5(6) na podlagi te metodologije in v tesnem sodelovanju z usklajevalno skupino za električno energijo, regionalnimi koordinacijskimi centri, pristojnimi organi in regulativnimi organi opredeli najpomembnejše scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo za vsako regijo. Naloge v zvezi z opredelitvijo regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo lahko prenese na regionalne koordinacijske centre.

2. ENTSO za električno energijo regionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo predloži ustreznim operaterjem prenosnih sistemov, regionalnim koordinacijskim centrom, pristojnim organom in regulativnim organom ter usklajevalni skupini za električno energijo. Usklajevalna skupina za električno energijo lahko predlaga spremembe.
3. ENTSO za električno energijo posodobi regionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo vsaka štiri leta, razen če okoliščine zahtevajo pogostejše posodobitve.

Člen 7

Opredelitev nacionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo

1. Pristojni organ v štirih mesecih po opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo v skladu s členom 6(1) opredeli najpomembnejše nacionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo.
2. Pristojni organ se pri opredelitvi nacionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo posvetuje z operaterji prenosnih sistemov, operaterji distribucijskih sistemov, ki se mu zdijo pomembni, ustreznimi proizvajalci ali njihovimi trgovskimi združenji in regulativnim organom, kadar ta ni pristojni organ.

3. Nacionalni scenariji za krize pri oskrbi z električno energijo se opredelijo na podlagi najmanj tistih tveganj, ki so navedena v členu 5(2), in so skladni z regionalnimi scenariji za krize pri oskrbi z električno energijo, opredeljenimi v skladu s členom 6(1). Države članice posodobijo nacionalne scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo vsaka štiri leta, razen če okoliščine zahtevajo pogostejše posodobitve.
4. Države članice v štirih mesecih po opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo v skladu s členom 6(1) obvestijo usklajevalno skupino za električno energijo in Komisijo o svoji oceni tveganj v zvezi z lastništvom infrastrukture, pomembne za zanesljivost oskrbe z električno energijo, ter vseh sprejetih ukrepov za preprečevanje ali ublažitev takih tveganj, pri čemer navedejo, zakaj so taki ukrepi po njihovem mnenju potrebni in sorazmerni.

Člen 8

Metodologija za kratkoročne in sezonske ocene zadostnosti

1. ENTSO za električno energijo do ... [šest mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] ACER predloži predlog metodologije za ocenjevanje sezonske in kratkoročne zadostnosti, in sicer mesečne zadostnosti ter zadostnosti za en teden vnaprej do vsaj za en dan vnaprej, kar zajema vsaj naslednje:
 - (a) negotovost v zvezi z vhodnimi podatki, kot so verjetnost izpada prenosnih zmogljivosti, verjetnost nepredvidenega izpada elektrarn, skrajne vremenske razmere, spremenljivi odjem, predvsem konice, ki so odvisne od vremenskih razmer, in spremenljivost proizvodnje energije iz obnovljivih virov;
 - (b) verjetnost nastanka krize pri oskrbi z električno energijo;
 - (c) verjetnost nastanka sočasne krize pri oskrbi z električno energijo.
2. Metodologija iz odstavka 1 zagotavlja verjetnostni pristop, vključno z več scenariji, ter upošteva nacionalno in regionalno raven ter raven Unije, vključno z ravno medsebojne povezanosti med državami članicami in, kolikor je mogoče, tretjimi državami na sinhronem območju Unije. V okviru metodologije se upoštevajo posebnosti energetskega sektorja posameznih držav članic, vključno s specifičnimi vremenskimi razmerami in zunanjimi okoliščinami.

3. ENTSO za električno energijo pred predložitvijo predlagane metodologije organizira posvetovanje, ki vključuje vsaj regionalne koordinacijske centre, industrijske in potrošniške organizacije, proizvajalce ali njihova trgovska združenja, operaterje prenosnih sistemov, zadevne operaterje distribucijskih sistemov, pristojne organe, regulativne organe in druge zadevne nacionalne organe. ENTSO za električno energijo ustrezno upošteva rezultate posvetovanj in jih skupaj s predlagano metodologijo predstavi na sestanku usklajevalne skupine za električno energijo.
4. ACER v dveh mesecih po prejemu predlagane metodologije in po posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic predlog odobri ali ga spremeni. ENTSO za električno energijo in ACER končno različico metodologije objavita na svojih spletnih mestih.
5. ENTSO za električno energijo posodablja in izboljšuje metodologijo v skladu z odstavki 1 do 4, kadar se pojavijo pomembne nove informacije. Usklajevalna skupina za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic lahko priporoči takšne posodobitve in izboljšave, ACER ali Komisija pa jih lahko zahteva na podlagi ustrezne utemeljitve. ENTSO za električno energijo v šestih mesecih po prejemu zahteve ACER predloži osnutek predlaganih sprememb. ACER v dveh mesecih po prejemu takšnega osnutka in po posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo v sestavi le predstavnikov držav članic odobri ali spremeni predlagane spremembe. ENTSO za električno energijo in ACER končno različico posodobljene metodologije objavita na svojih spletnih mestih.

Člen 9

Kratkoročne in sezonske ocene zadostnosti

1. Vse kratkoročne ocene zadostnosti, ki se izvajajo na nacionalni ali regionalni ravni ali na ravni Unije, se izvedejo v skladu z metodologijo, pripravljeno v skladu s členom 8.
2. ENTSO za električno energijo izvede sezonske ocene zadostnosti v skladu z metodologijo, pripravljeno na podlagi člena 8. Rezultate objavi vsako leto do 1. decembra za zimsko oceno zadostnosti in do 1. junija za poletno oceno zadostnosti. Naloge v zvezi s pripravo ocen zadostnosti lahko prenese na regionalne koordinacijske centre. Oceno zadostnosti predstavi na sestanku usklajevalne skupine za električno energijo, ki lahko, kjer je to primerno, poda priporočila.
3. Vsak regionalni koordinacijski center izvaja ocenjevanja zadostnosti za en teden vnaprej do vsaj za en dan vnaprej v skladu z Uredbo (EU) 2017/1485, na podlagi metodologije, sprejete na podlagi člena 8 te uredbe.

Poglavje III

Načrti pripravljenosti na tveganja

Člen 10

Priprava načrtov pripravljenosti na tveganja

1. Na podlagi regionalnih in nacionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo, opredeljenih na podlagi členov 6 in 7, pristojni organ vsake države članice pripravi načrt pripravljenosti na tveganja po posvetovanju z operaterji distribucijskih sistemov, ki se mu zdijo pomembni, operaterji prenosnih sistemov, zadevnimi proizvajalci ali njihovimi trgovskimi združenji, elektroenergetskimi podjetji in podjetji plinskega gospodarstva, organizacijami, ki zastopajo interese industrijskih in neindustrijskih odjemalcev električne energije, ter regulativnim organom, kadar ta ni pristojni organ.
2. Načrt pripravljenosti na tveganja je sestavljen iz nacionalnih, regionalnih in – kadar je primerno – dvostranskih ukrepov, kot je določeno v členih 11 in 12. V skladu s členom 16 morajo biti vsi načrtovani ali sprejeti ukrepi za preprečevanje in ublažitev kriz pri oskrbi z električno energijo ter pripravo nanje popolnoma skladni s pravili o notranjem trgu električne energije in obratovanju sistema. Ti ukrepi morajo biti jasno opredeljeni, pregledni, sorazmerni in nediskriminatorni.

3. Načrt pripravljenosti na tveganja se pripravi v skladu s členoma 11 in 12 ter predlogo iz Priloge. Države članice lahko v načrt pripravljenosti na tveganja po potrebi vključijo dodatne informacije.
4. Da bi zagotovili skladnost načrtov pripravljenosti na tveganja, pristojni organi pred sprejetjem teh načrtov pristojnim organom zadevnih držav članic v regiji v posvetovanje predložijo osnutke načrtov, kadar te niso v isti regiji, pa pristojnim organom neposredno povezanih držav članic in usklajevalni skupini za električno energijo.
5. V šestih mesecih po prejemu osnutkov načrtov pripravljenosti na tveganja lahko pristojni organi iz odstavka 4 in usklajevalna skupina za električno energijo izdajo priporočila v zvezi z osnutki načrtov, predloženimi na podlagi odstavka 4.
6. V devetih mesecih po predložitvi svojih osnutkov načrtov zadevni pristojni organi sprejmejo svoje načrte pripravljenosti na tveganja, pri čemer upoštevajo rezultate posvetovanja iz odstavka 4 in priporočila, izdana na podlagi odstavka 5. O sprejetih načrtih pripravljenosti na tveganja brez odlašanja uradno obvestijo Komisijo.

7. Pristojni organi in Komisija načrte pripravljenosti na tveganja objavijo na svojih spletnih mestih, pri čemer zagotovijo zaupnost občutljivih podatkov, zlasti podatkov o ukrepih za preprečevanje ali ublažitev posledic zlonamernih napadov. Zaupnost občutljivih informacij se varuje na podlagi načel, določenih na podlagi člena 19.
8. Pristojni organi sprejmejo in objavijo svoje prve načrte pripravljenosti na tveganja do ... [30 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe]. Svoje načrte posodobijo vsaka štiri leta, razen če okoliščine zahtevajo pogostejše posodobitve.

Člen 11

Vsebina načrtov pripravljenosti na tveganja v zvezi z nacionalnimi ukrepi

1. Načrt pripravljenosti na tveganja vsake države članice določa vse načrtovane ali sprejete nacionalne ukrepe za preprečevanje in ublažitev kriz pri oskrbi z električno energijo ter pripravo nanje, kot so opredeljeni na podlagi členov 6 in 7. In sicer vsaj:
 - (a) povzetek scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo, opredeljenih za zadevne države članice in regijo, v skladu s postopki iz členov 6 in 7;

- (b) določitev vloge in odgovornosti pristojnega organa ter opis morebitnih nalog, ki so bile prenesene na druge organe;
- (c) opis nacionalnih ukrepov za preprečevanje tveganj ter pripravo nanje, kot so opredeljeni na podlagi členov 6 in 7;
- (d) imenovanje nacionalnega kriznega koordinatorja in določitev njegovih nalog;
- (e) podrobne postopke, ki jih je treba izpeljati v krizah pri oskrbi z električno energijo, vključno z ustreznimi shemami informacijskih tokov;
- (f) opredelitev prispevka tržnih ukrepov pri obvladovanju kriz pri oskrbi z električno energijo, zlasti ukrepov na strani odjema in na strani proizvodnje;
- (g) opredelitev morebitnih netržnih ukrepov, ki naj se izvajajo v krizah pri oskrbi z električno energijo, pri čemer se točno določijo sprožilci, pogoji in postopki za njihovo izvajanje ter navede, v kakšnem smislu izpolnjujejo zahteve iz člena 16 ter so skladni z regionalnimi in dvostranskimi ukrepi;

- (h) okvir za ročno zmanjševanje bremena, ki določa, v kakšnih okoliščinah se breme zmanjša in, ob upoštevanju javne in osebne varnosti, katere kategorije odjemalcev električne energije so v skladu z nacionalnim pravom upravičene do posebne zaščite pred izklopom, in utemeljuje potrebo po taki zaščiti ter določa, kako bodo operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov v zadevnih državah članicah zmanjšali porabo;
- (i) opis mehanizmov za obveščanje javnosti o krizah pri oskrbi z električno energijo;
- (j) opis nacionalnih ukrepov, ki so potrebni za izvajanje in izvrševanje regionalnih in – kadar je primerno – dvostranskih ukrepov, sprejetih na podlagi člena 12;
- (k) informacije o povezanih in potrebnih načrtih za razvoj prihodnjega omrežja, ki bo v pomoč pri obvladovanju posledic opredeljenih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo.

2. Nacionalni ukrepi v celoti upoštevajo regionalne in – kadar je primerno – dvostranske ukrepe, dogovorjene na podlagi člena 12, in ne smejo ogroziti obratovalne sigurnosti ali varnosti prenosnega sistema ali zanesljivosti oskrbe z električno energijo v drugih državah članicah.

Člen 12

Vsebina načrtov pripravljenosti na tveganja v zvezi z regionalnimi in dvostranskimi ukrepi

1. Poleg nacionalnih ukrepov iz člena 11 načrt pripravljenosti na tveganja vsake države članice vključuje regionalne in po potrebi dvostranske ukrepe za zagotovitev ustreznega preprečevanja ali obvladovanja kriz pri oskrbi z električno energijo s čezmejnimi učinkom. O regionalnih ukrepih v zadevni regiji se dogovorijo države članice, ki so tehnično spodobne zagotoviti medsebojno pomoč v skladu s členom 15. V ta namen lahko države članice ustanovijo tudi podskupine v regiji. O dvostranskih ukrepih se dogovorijo države članice, ki so neposredno povezane, vendar niso v isti regiji. Države članice zagotovijo skladnost med regionalnimi in dvostranskimi ukrepi. Regionalni in dvostranski ukrepi vključujejo vsaj:
 - (a) imenovanje kriznega koordinatorja, ki ga sestavljajo zadevni nacionalni upravljavci za krize pri oskrbi z električno energijo;
 - (b) mehanizme za izmenjavo informacij in sodelovanje;
 - (c) usklajene ukrepe za ublažitev učinkov krize pri oskrbi z električno energijo, tudi sočasnih kriz, za namene pomoči v skladu s členom 15;
 - (d) postopke za izvajanje preskusov načrtov pripravljenosti na tveganja vsako leto ali vsaki dve leti;

(e) mehanizme za sprožitev netržnih ukrepov, ki se aktivirajo v skladu s členom 16(2).

2. Zadevne države članice se o regionalnih in dvostranskih ukrepih, ki se vključijo v načrt pripravljenosti na tveganja, dogovorijo po posvetovanju z ustreznimi regionalnimi koordinacijskimi centri. Komisija ima lahko podporno vlogo pri pripravi dogovora o regionalnih in dvostranskih ukrepih. Komisija lahko ACER in ENTSO za električno energijo zaprosi, naj državam članicam zagotovita tehnično pomoč, da bi lažje dosegle tak dogovor. Pristojni organi vsaj osem mesecev pred iztekom roka za sprejetje in posodobitev načrta pripravljenosti na tveganja poročajo usklajevalni skupini za električno energijo o doseženih dogovorih. Če države članice ne morejo doseči dogovora, zadevni pristojni organi Komisijo obvestijo o razlogih za nesoglasje. V takem primeru Komisija predlaga ukrepe, vključno z mehanizmom sodelovanja za sklenitev dogovora o regionalnih in dvostranskih ukrepih.
3. Pristojni organi držav članic iz vsake regije v sodelovanju z zadevnimi deležniki redno preskušajo učinkovitost postopkov, predvidenih v načrtih pripravljenosti na tveganja za preprečevanje kriz pri oskrbi z električno energijo, vključno z mehanizmi iz točke (b) odstavka 1, in vsaki dve leti izvedejo simulacijo krize pri oskrbi z električno energijo, s katero preskušajo navedene mehanizme.

Člen 13

Komisijina ocena načrtov pripravljenosti na tveganja

1. Komisija v štirih mesecih od uradne obvestitve o načrtu pripravljenosti na tveganja, ki ga je sprejel pristojni organ, oceni načrt in pri tem ustrezno upošteva stališča usklajevalne skupine za električno energijo.
2. Komisija po posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo izda nezavezujoče mnenje s podrobnimi razlogi in ga predloži pristojnemu organu s priporočilom, naj pregleda svoj načrt pripravljenosti na tveganja, če ta načrt:
 - (a) ni učinkovit pri ublažitvi tveganj, opredeljenih v scenarijih za krize pri oskrbi z električno energijo;
 - (b) ni skladen z opredeljenimi scenariji za krize pri oskrbi z električno energijo ali načrtom pripravljenosti druge države članice na tveganja;
 - (c) ne ustreza zahtevam iz člena 10(2);
 - (d) določa ukrepe, za katere je verjetno, da bodo ogrozili zanesljivost oskrbe z električno energijo v drugih državah članicah;
 - (e) neupravičeno izkrivlja konkurenco ali ovira učinkovito delovanje notranjega trga, ali
 - (f) ni skladen z določbami te uredbe ali drugimi določbami prava Unije.

3. V treh mesecih po prejemu mnenja Komisije iz odstavka 2 zadevni pristojni organ v celoti upošteva priporočilo Komisije in spremenjeni načrt pripravljenosti na tveganja priglasi Komisiji ali Komisijo obvesti o razlogih, zaradi katerih ugovarja priporočilu.
4. Če pristojni organ ugovarja priporočilu Komisije, lahko slednja v štirih mesecih po prejemu uradnega obvestila o razlogih za ugovor pristojnega organa umakne svoje priporočilo ali skliče sestanek s pristojnim organom in – če meni, da je to potrebno – z usklajevalno skupino za električno energijo, da bi ocenili zadevo. Komisija predloži podrobno obrazložitev za vsako zahtevano spremembo načrta pripravljenosti na tveganja. Kadar je končno stališče pristojnega organa drugačno od podrobne obrazložitve Komisije, ta pristojni organ v dveh mesecih po prejemu podrobne obrazložitve Komisiji predloži razloge za svoje stališče.

Poglavje IV

obvladovanje krize pri oskrbi z električno energijo

Člen 14

Zgodnje opozarjanje in razglasitev krize pri oskrbi z električno energijo

1. Kadar ocena sezonske zadostnosti ali drug kvalificiran vir zagotovi konkretne, resne in zanesljive informacije, da lahko v državi članici nastopi kriza pri oskrbi z električno energijo, pristojni organ te države članice brez nepotrebnega odlašanja izda zgodnje opozorilo Komisiji, pristojnim organom držav članic v isti regiji in, kadar niso v isti regiji, pristojnim organom neposredno povezanih držav članic. Zadevni pristojni organ zagotovi tudi informacije o vzrokih morebitne krize pri oskrbi z električno energijo, načrtovanih ali sprejetih ukrepih za preprečitev tovrstne krize in morebitni potrebi po pomoči iz drugih držav članic. Te informacije vključujejo možne učinke ukrepov na notranji trg električne energije. Komisija te informacije posreduje usklajevalni skupini za električno energijo.

2. Pristojni organ v primeru krize pri oskrbi z električno energijo po posvetovanju z zadevnim operaterjem prenosnega sistema razglasi krizo pri oskrbi z električno energijo ter brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojne organe držav članic v isti regiji, kadar niso v isti regiji, pa pristojne organe neposredno povezanih držav članic, in Komisijo. To obvestilo vključuje vzroke za poslabšanje razmer na področju oskrbe z električno energijo, razloge za razglasitev krize pri oskrbi z električno energijo, načrtovane ali sprejete ukrepe za njeno ublažitev ter morebitno potrebo po pomoči iz drugih držav članic.
3. V primerih, ko menijo, da so informacije, posredovane na podlagi odstavka 1 ali 2, nezadostne, lahko Komisija, usklajevalna skupina za električno energijo ali pristojni organi držav članic v isti regiji, kadar niso v isti regiji, pa pristojni organi neposredno povezanih držav članic, od zadevne države članice zahtevajo, da posreduje dodatne informacije.
4. Kadar pristojni organ izda zgodnje opozorilo ali razglasi krizo pri oskrbi z električno energijo, se v največji možni meri izvedejo ukrepi, ki jih določa načrt pripravljenosti na tveganja.

Člen 15
Sodelovanje in pomoč

1. Države članice ravnaajo in sodelujejo v duhu solidarnosti, da bi preprečile ali obvladovale krize pri oskrbi z električno energijo.
2. Kadar imajo potrebne tehnične možnosti, si države članice zagotavljajo medsebojno pomoč z regionalnimi ali dvostranskimi ukrepi, dogovorjenimi na podlagi tega člena in člena 12, preden se zagotovi ta pomoč. V ta namen in zaradi zaščite javne in osebne varnosti se države članice dogovorijo o regionalnih ali dvostranskih ukrepih po lastni izbiri, da bi električno energijo dobavljale na usklajen način.
3. Države članice se dogovorijo o potrebnih tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah za izvajanje regionalnih ali dvostranskih ukrepov, preden se ponudi pomoč. Pri takih ureditvah se med drugim določijo največja količina električne energije, ki se dobavi na regionalni ali dvostranski ravni, sprožilec za pomoč in za prekinitev pomoči, način, na katerega se električna energija dobavi, ter določbe o pravičnem nadomestilu med državami članicami v skladu z odstavki 4, 5 in 6.

4. Pomoč je odvisna od predhodnega dogovora med zadevnimi državami članicami o pravičnem nadomestilu, ki zajema vsaj:
- (a) stroške električne energije, dobavljene na ozemlje države članice, ki zaprosi za pomoč, in s tem povezane stroške prenosa ter
 - (b) vse druge razumne stroške, ki jih ima država članica, ki zagotavlja pomoč, tudi glede povračila za pomoč, ki je bila pripravljena in ni bila dejansko aktivirana, ter vse stroške, ki izhajajo iz sodnih postopkov, postopkov arbitraže ali podobnih postopkov in poravnav.
5. Pravično nadomestilo iz odstavka 4 med drugim vključuje vse razumne stroške, ki jih ima država članica, ki zagotavlja pomoč, zaradi obveznosti plačila nadomestila na podlagi temeljnih pravic, ki jih zagotavlja pravo Unije, in na podlagi veljavnih mednarodnih obveznosti pri izvajanju določb o pomoči iz te uredbe, pa tudi nadaljnje razumne stroške, ki nastanejo zaradi plačila nadomestil v skladu z nacionalnimi predpisi o nadomestilih.
6. Država članica, ki zaprosi za pomoč, takoj plača pravično nadomestilo ali zagotovi njegovo takojšnje plačilo državi članici, ki zagotavlja pomoč.

7. Komisija do ... [šest mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in po posvetovanju z usklajevalno skupino za električno energijo in ACER zagotovi pravno nezavezujoče smernice glede ključnih elementov pravičnega nadomestila iz odstavkov 3 do 6 ter drugih ključnih elementov tehničnih, pravnih in finančnih ureditev iz odstavka 3 ter splošnih načel medsebojne pomoči iz odstavka 2.
8. Če nastopi kriza pri oskrbi z električno energijo in se države članice še niso dogovorile o regionalnih ali dvostranskih ukrepih ter tehničnih, pravnih in finančnih ureditvah na podlagi tega člena, se države članice dogovorijo o ad hoc ukrepih in ureditvah za uporabo tega člena, tudi glede pravičnega nadomestila v skladu z odstavki 4, 5 in 6. Kadar država članica zaprosi za pomoč pred dogovorom o takšnih začasnih ukrepih in ureditvah, se pred prejemom pomoči zaveže, da bo plačala pravično nadomestilo v skladu z odstavki 4, 5 in 6.
9. Države članice zagotovijo, da se določbe o pomoči iz te uredbe izvajajo v skladu s Pogodbama, Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in drugimi veljavnimi mednarodnimi obveznostmi. V ta namen sprejmejo potrebne ukrepe.

Člen 16

Skladnost s tržnimi pravili

1. Ukrepi, sprejeti za preprečevanje ali ublažitev kriz pri oskrbi z električno energijo, morajo biti skladni s pravili o notranjem trgu električne energije in obratovanju sistema.
2. Netržni ukrepi se v krizi pri oskrbi z električno energijo aktivirajo le v skrajnem primeru, ko so bile izčrpane vse možnosti, ki jih ponuja trg, ali kadar je očitno, da tržni ukrepi sami ne zadostujejo za preprečitev nadaljnjega poslabšanja. Netržni ukrepi ne smejo neupravičeno izkrivljati konkurence in učinkovitega delovanja notranjega trga električne energije. Biti morajo potrebni, sorazmerni, nediskriminatorni in začasni. Pristojni organ obvesti ustrezne deležnike v svoji državi članici o uporabi netržnih ukrepov.
3. Omejevanje transakcij, vključno z omejitvijo že dodeljene prenosne zmogljivosti med območji, omejitvijo zagotavljanja prenosne zmogljivosti med območji za dodeljevanje zmogljivosti ali omejitvijo izvajanja vozniških redov, se lahko začne izvajati samo v skladu s členom 16(2) Uredbe (EU) 2019/2019⁺ in pravili, sprejetimi za izvajanje navedene določbe.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379 (COD)).

Poglavje V

Vrednotenje in spremljanje

Člen 17

Naknadno vrednotenje

1. Takoj ko je mogoče, v vsakem primeru pa tri mesece po koncu krize pri oskrbi z električno energijo pristojni organ države članice, ki je razglasila krizo pri oskrbi z električno energijo, usklajevalni skupini za električno energijo in Komisiji predloži poročilo o naknadnem vrednotenju, in sicer po posvetovanju z regulativnim organom, če ta ni pristojni organ.
2. Poročilo o naknadnem vrednotenju vsebuje vsaj:
 - (a) opis dogodka, ki je sprožil krizo pri oskrbi z električno energijo;
 - (b) opis sprejetih preventivnih, pripravljalnih in blažilnih ukrepov ter oceno njihove sorazmernosti in učinkovitosti;
 - (c) oceno čezmejnega učinka sprejetih ukrepov;

- (d) poročilo o pripravljeni pomoči, ne glede na to, ali je bila dejansko aktivirana, ki so jo zagotovili sosednjim državam članicam in tretjim državam ali jo od njih prejeli;
 - (e) poročanje o gospodarskih posledicah krize pri oskrbi z električno energijo in učinkih sprejetih ukrepov na sektor električne energije v obsegu, kot ga omogočajo dostopni podatki v času ocene, zlasti o obsegu nedobavljene električne energije in obsegu ročnega izklopa odjemalcev (vključno s primerjavo med obsegom prostovoljnega in prisilnega izklopa odjemalcev);
 - (f) razloge, ki utemeljujejo uporabo netržnih ukrepov;
 - (g) katerekoli možne ali predlagane izboljšave načrta pripravljenosti na tveganja;
 - (h) pregled možnih izboljšav razvoja omrežja, kadar je krizo pri oskrbi z električno energijo povzročil ali k njej prispeval nezadosten razvoj omrežja.
3. V primerih, ko usklajevalna skupina za električno energijo in Komisija informacije v poročilu o naknadnem vrednotenju ocenita kot nezadostne, lahko od zadevnega pristojnega organa zahtevata, da posreduje dodatne informacije.
4. Zadevni pristojni organ rezultate naknadnega vrednotenja predloži na sestanku usklajevalne skupini za električno energijo. Ti rezultati se odrazijo v posodobljenem načrtu pripravljenosti na tveganja.

Člen 18
Spremljanje

1. Poleg izvajanja drugih nalog, ki jih določa ta uredba, usklajevalna skupina za električno energijo opravi razprave v zvezi z:
- (a) rezultati 10-letnega razvojnega načrta omrežja za električno energijo, ki ga pripravi ENTSO za električno energijo;
 - (b) skladnostjo načrtov pripravljenosti na tveganja, ki so jih sprejeli pristojni organi na podlagi postopka iz člena 10;
 - (c) rezultati ocene evropske zadostnosti virov, ki jih pripravi ENTSO za električno energijo, kakor je določeno v členu 23(3) Uredbe (EU) 2019/ ...⁺;
 - (d) uspešnostjo držav članic na področju zanesljivosti oskrbe z električno energijo, ob upoštevanju vsaj kazalnikov, izračunanih z evropsko oceno zadostnosti virov, in sicer pričakovano nedobavljeno energijo in pričakovano tveganje izklopa bremena;
 - (e) rezultati sezonskih ocen zadostnosti iz člena 9(2);
 - (f) informacijami, ki jih prejme od držav članic v skladu s členom 7(4);

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379 (COD)).

- (g) rezultati naknadnega vrednotenja iz člena 17(4);
 - (h) metodologijo za kratkoročne ocene zadostnosti iz člena 8;
 - (i) metodologijo za opredelitev regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo iz člena 5.
2. Usklajevalna skupina za električno energijo lahko državam članicam in ENTSO za električno energijo izda priporočila v zvezi z zadevami iz odstavka 1.
 3. ACER stalno spremlja zanesljivost ukrepov za oskrbo z električno energijo in redno poroča usklajevalni skupini za električno energijo.
 4. Komisija na podlagi izkušenj, pridobljenih pri uporabi te uredbe, do 1. septembra 2025 ovrednoti možne načine za izboljšanje zanesljivosti oskrbe z električno energijo na ravni Unije ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi te uredbe, po potrebi vključno z zakonodajnimi predlogi za spremembo te uredbe.

Člen 19

Ravnanje z zaupnimi informacijami

1. Države članice in pristojni organi izvajajo postopke iz te uredbe v skladu z veljavnimi pravili, vključno z nacionalnimi predpisi, ki se nanašajo na ravnanje z zaupnimi informacijami in postopki. Če zaradi izvajanja navedenih pravil ne pride do razkritja informacij, med drugim kot del načrtov pripravljenosti na tveganja, lahko država članica ali organ predloži nezaupni povzetek teh informacij, oziroma to mora storiti, če prejme tako zahtevo.
2. Komisija, ACER, usklajevalna skupina za električno energijo, ENTSO za električno energijo, države članice, pristojni organi, regulativni organi in drugi ustrezni organi, subjekti ali osebe, ki prejmejo zaupne informacije na podlagi te uredbe, zagotovijo zaupnost občutljivih informacij.

Poglavje VI

Končne določbe

Člen 20

Sodelovanje s pogodbenicami Energetske skupnosti

Kadar države članice in pogodbenice Energetske skupnosti sodelujejo na področju zanesljivosti oskrbe z električno energijo, lahko takšno sodelovanje vključuje opredelitev krize pri oskrbi z električno energijo, proces opredeljevanja scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo ter pripravo načrtov pripravljenosti na tveganja, tako da ne bodo sprejeti ukrepi, ki bi ogrozili zanesljivost oskrbe v državah članicah, pogodbenicah Energetske skupnosti ali Uniji z električno energijo. V zvezi s tem lahko pogodbenice Energetske skupnosti na poziv Komisije sodelujejo v usklajevalni skupini za električno energijo glede vseh vprašanj, ki jih zadevajo.

Člen 21
Odstopanje

Dokler Ciper ne bo neposredno povezan z drugo državo članico, se člena 6 in 12 ter člen 15(2) do (9) ne uporabljajo niti med Ciprom in drugimi državami članicami niti za ENTSO za električno energijo, kar zadeva Ciper. Ciper in druge zadevne države članice lahko ob podpori Komisije razvijejo ukrepe in postopke, drugačne od tistih iz členov 6 in 12 ter člena 15(2) do (9), če ti alternativni ukrepi in postopki ne vplivajo na učinkovito uporabo te uredbe med drugimi državami članicami.

Člen 22
Prehodna določba do vzpostavitve
regionalnih koordinacijskih centrov

Do datuma ustanovitve regionalnih koordinacijskih centrov na podlagi člena 32 Uredbe (EU) 2019/...⁺ se regije obrnejo na državo članico ali na skupino držav članic na istem sinhronem območju.

⁺ UL: prosimo, vstavite številko uredbe iz dokumenta PE- CONS 9/19 (2016/0379 (COD)).

Člen 23
Razveljavitev

Direktiva 2005/89/ES se razveljavi.

Člen 24
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA

Predloga za načrt pripravljenosti na tveganja

Predloga se izpolni v angleščini.

Splošne informacije

- Ime pristojnega organa, odgovornega za pripravo tega načrta
- Države članice v regiji

1. POVZETEK SCENARIJEV ZA KRIZE PRI OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

Na kratko opišite scenarije za krize pri oskrbi z električno energijo, opredeljene na regionalni in nacionalni ravni v skladu s postopkom iz členov 6 in 7, vključno z opisom uporabljenih predpostavk.

2. VLOGE IN ODGOVORNOSTI PRISTOJNEGA ORGANA

Opredelite vloge in odgovornosti pristojnih organov in organov, na katere so bile prenesene naloge.

Opišite morebitne naloge, ki so bile prenesene na druge organe.

3. POSTOPKI IN UKREPI V KRIZI PRI OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

3.1. Nacionalni postopki in ukrepi

- (a) Opišite postopke, ki jih je treba upoštevati v primeru krize pri oskrbi z električno energijo, vključno z ustreznimi shemami informacijskih tokov.
- (b) Opišite preventivne in pripravljalne ukrepe.
- (c) Opišite ukrepe za ublažitev kriz pri oskrbi z električno energijo, predvsem ukrepe na strani odjema in na strani proizvodnje, pri čemer navedite, v kakšnih okoliščinah se lahko taki ukrepi uporabijo, zlasti sprožilec za uporabo posameznega ukrepa. Če gre za netržne ukrepe, jih je treba ustrezno utemeljiti v skladu z zahtevami iz člena 16 in morajo biti v skladu z regionalnimi in – kadar je primerno – dvostranskimi ukrepi.
- (d) Predložite okvir za ročno zmanjševanje bremena in opredelite, v katerih okoliščinah se breme zmanjša. Ob upoštevanju javne in osebne varnosti navedite, katere kategorije odjemalcev električne energije so upravičene do posebne zaščite pred izklopom, in utemeljite, zakaj je ta zaščita potrebna. Navedite, kako bi morali operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov ukrepati, da bi zmanjšali porabo.
- (e) Opišite mehanizme za obveščanje javnosti o krizi pri oskrbi z električno energijo.

3.2. Regionalni in dvostranski postopki in ukrepi

- (a) Opišite dogovorjene mehanizme za sodelovanje v regiji in zagotavljanje ustreznega usklajevanja pred krizo pri oskrbi z električno energijo in med njo, vključno s postopki sprejemanja odločitev za primeren odziv na regionalni ravni.
- (b) Opišite dogovorjene regionalne in dvostranske ukrepe, vključno z morebitnimi tehničnimi, pravnimi in finančnimi ureditvami za izvajanje usklajenih ukrepov. Pri opisu teh ureditev med drugim navedite informacije o največji količini električne energije, ki se dobavi na regionalni ali dvostranski ravni, sprožilec za pomoč in možnost, da se zahteva prekinitev pomoči, način dobave električne energije ter določbe o pravičnem nadomestilu med državami članicami. Opišite nacionalne ukrepe, ki so potrebni za izvajanje in izvrševanje dogovorjenih regionalnih in dvostranskih ukrepov.
- (c) Opišite vzpostavljene mehanizme za sodelovanje in usklajevanje ukrepov pred krizo pri oskrbi z električno energijo in med njo z drugimi državami članicami zunaj regije in s tretjimi državami na zadevnem sinhronem območju.

4. KRIZNI KOORDINATOR

Navedite in opredelite nalogo kriznega koordinatorja. Navedite kontaktne podatke.

5. POSVETOVANJA Z DELEŽNIKI

V skladu s členom 10(1) opišite mehanizem za opravljena posvetovanja, in njihove rezultate, za oblikovanje tega načrta, ki so potekala z:

- (a) ustreznimi elektroenergetskimi podjetji in podjetji plinskega gospodarstva, vključno z ustreznimi proizvajalci ali njihovimi trgovskimi združenji;
- (b) organizacijami, ki zastopajo interese neindustrijskih odjemalcev električne energije;
- (c) organizacijami, ki zastopajo interese industrijskih odjemalcev električne energije;
- (d) regulativnimi organi;
- (e) operaterji prenosnih sistemov;
- (f) ustreznimi operaterji distribucijskih sistemov.

6. PRESKUSI ODZIVA NA IZREDNE RAZMERE

- (a) Navedite časovni razpored regionalnih (tudi nacionalnih, če obstajajo) simulacij odziva na krize pri oskrbi z električno energijo v realnem času, ki se izvedejo na dve leti.
- (b) V skladu s točko (d) člena 12(1) navedite dogovorjene postopke in udeležene akterje.

Pri posodobitvah načrta: na kratko opišite preskuse, izvedene po sprejetju zadnjega načrta, in glavne rezultate. Navedite, kateri ukrepi so bili sprejeti zaradi rezultatov teh preskusov.
